

БУРЯТ ҮНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Советэй орган

№ 260 (9707)

1961 оной октябрийн 29, воскресени

Сэн 2 мүнгэн

Эб найрамдалай, бээ даанхай байдалай түлөө, демократиин, социализмын түлөө тэмсэлдэ бүхы оронуудай хүдэлмэришэн ангиин, ажалшадай нэгэдэмэл ябуулга, дайшалхы нанал нэгэдлэгэ улам бэхижэжэ байг лэ!

(Агууехэ Октябрийн социалистическэ революцийн 44 жэлэй ойдо зорюулжа КПСС-эй ЦК-гэй гаргаһан уряануудһаа).

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН XXII СЪЕЗД

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XXII съезд тухай

Октябрийн 27-до Москвагай Кремльдэхи съезднүүдэй оршоо Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин ээлжээтэ съезд хүдэлмэрээ үргэлжэлүүлбэ.

Төхөөнэй заседани дээрэ КПСС-эй Центральна Комитедэй тухай, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Программын проекты, КПСС-эй Центральна Шалгалтын комиссийн тооцоо элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэ үргэлжэлбэ. Заседани хүдэд: СССР-эй Барилгын болон архитектурын академик-президент В. А. Кучеренко, СССР-эй Зам харилсаанай министр Б. П. Бешев, КПСС-эй Челябинска обкомой нэгэдээретарь М. Т. Ефремов, «Советский Союз» журналай редактор, уран зохёолшо Н. М. Грибачев, СССР-эй Трансгидроэнергетикын барилгын министр И. Т. Новиков, Уран зурагай академийн президент Б. В. Иогансон, «Мир» журналай главна редактор, уран зохёолшо Твардовский, СССР-эй Хүдөө ажыхын министр Ольшанский, эб найрамдал хамгаалха Советскэ коми-

тетэй түрүүлэгшын орлогшо, уран зохёолшо А. Е. Корнейчук үгэ хэлэбэ.

КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоон ба Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Программын проект тухай нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэлнүүд тушаа, мүн КПСС-эй Центральна Шалгалтын комиссийн тоосоото элидхэл тушаа үгэ хэлэлгые зогсоохо гэгээн шийдхэбэриие съезд баталан абаа.

Гондурасай, Пакистанай, Таиландын коммунистическэ партинуудһаа, Африкын бээ даанхай байдалай партиһаа (Сенегал), Бирмын прогрессивнэ партиһаа—Бирмын хүдэлмэришэнэй партиһаа болон Арадай нүхэдэй партиһаа амаршалгын бэшэгүүд съездын нэрэ дээрэ абтаа.

Удэшын заседани дээрэ делегадууд болон айлшадай зүгһөө халуунаар угтагдан нүхэр Н. С. Хрущев түгэхэлэй үгэ хэлэбэ.

КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоон тушаа тогтоолые

съезд нэгэн дуугаар баталан абажа, КПСС-эй Центральна Комитедэй дотоодын болон гадаадын политикын талаар пэлитическэ хараа шугамыень, бодото ажал-ябуулгыень бүхы дээрэнь, хүсэдөөр найшаагаа. КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоон дотор хэлэгдэһэн тобшолол, дурадхалнуудые съезд найшаагаа.

КПСС-эй Центральна Комитедэй тоосоон тушаа партиин XXII съездын резолюцийн проект бэлэдхэхэ, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Программын проектдэ оруулагдаха заһабаринууд болон нэмэлтэнүүдые хаража үзэхэ комиссийе съезд хунгаба.

КПСС-эй Центральна Шалгалтын комиссийн тоосооо съезд нэгэн дуугаар баталаа.

Удэшын заседаниин эсэстэ эдир пионернүүд съездые амаршалаа. Тэдэниие делегадууд болон айлшад халуунаар угтан абаа.

КПСС-эй Центральна Комитедэй Тоосоон тушаа Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XXII съездын ТОГТООЛ

(1961 оной октябрийн 27-до нэгэн дуугаар баталан абтаа)

Нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэлые—КПСС-эй Центральна Комитедэй Тоосоо—соносожо, зүбшэн хэлсээд, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XXII съездын тогтоохонь:

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй дотоодын болон гадаадын политикын талаар политическэ хараа шугамыень, бодото ажал-ябуулгыень бүхы дээрэнь, хүсэдөөр найшааха.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Тоосоон дотор хэлэгдэһэн тобшолол, дурадхалнуудые найшааха.

КПСС-эй Центральна Шалгалтын Комиссийн тоосоон тушаа КПСС-эй XXII съездын ТОГТООЛ

(1961 оной октябрийн 27-до нэгэн дуугаар баталан абтаа)

КПСС-эй Центральна Шалгалтын Комиссийн Тоосоо баталха.

Съездын хүндэлэлдэ—ажалай бэлэгүүд

ЭХЭ ОРОНДОО ЛИДХЭНЭ

Удэшын «электромашин» заводоохид партиин XXII съездын хүндэлэлдэ абаһан тус уялгануудһаа амжалтаар дүүргэһэн тухайгаа партидаа, Эхэ орондоо, ардаа элидхэнэ.

Мунис ажалдай заводоохид нэрэ солдод хүртэлсээр эхэжэ байһан хүдэлмэришэн 9 нара, 15 хоногой үжире холо үдүүлэн дүүргэһэн валовой продукци хамтаар 109,7, товарна продукция гаргаха түсэбөө процентээр дүүргэһэн. Ажалай бүтээсэ 8,8 процентээр дээшлүүлгдэбэ.

Заводой хүдэлмэришэд олон зүйлнүүдые ПВЗ-дэ захижа бүтээдэг байбал, мүнөө тиймэ хэрэгсэлнүүдые өөһэднгөө хүсөөр бүтээдэг болонхой.

Эндэхи түрүү хүдэлмэришэд, урлан нарийжуулагшад 9 гаран нара соо 20 мянган түхэр-гиги арьбалалта үгэхэ урлан нарийжуулгын дурадхал үйлдбэридэ нэбтэрүүлбэ. Мастернууд Геннадий Шангин, Леонид Ковалев, слесарь Давид Селверов, түмэршэ дархашуул Сергей Ганин, Михаил Сидякин, Иван Авдони-чев болон бусад урлан нарийжуулгын дурадхалнуудай үйлдбэридэ нэбтэрүүлгдэһэнэй ашаар эхэ материал, металл алмагдан байха. Хэбшэ Василий Рымарев металл хаядаһаар электродвигатель хэзэ 4000 гаран зүйлнүүдые бүтээбэ.

Мүн электртын хүсэ алмаха талаар эхэ ажал хэгдэнэ. КПСС-эй гэгүүндэ кандидат П. И. Торгашевай даадаг электрнүүдэй бригада 218 мянган киловатт-час электрэнерги алмажа шадаа.

Борис Цымбылов, Иван Зайцев, Александр Хромов, Николай Ковалев гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг коммунист ажалай бригаданууд энэ жэлэйнгээ даабарине болзорхоонь холо урид дүүргэжэ, 1961 оной түсэбөөр ажаллажа байнхай.

Н. Демин.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: республика дотороо эгээн түрүүлэн коммунист ажалай коллективэй нэрэ зэргэдэ хүртэһэн Улан-Удын нарийсэмбын фабрикын хүдэлмэришэд КПСС-эй XXII съездын материалнуудтай танилсажа байна.

УБЭЛЖЭЛГЭДЭ БЭЛЭН

Намарай эхин хүйтөөр амисхалба. Хамар Дабаанай хангил үндэр оройнуудта хүбэн сагаан саһан холоһоо сайрач харагдана.

— Хүйтэн лэ убэл болохонь ха. Дан саанаһаан эртээр хүйтэнэй амин орошобо. Убэлжэлгэдөө мэдэжэл эртэйнэ бэлдэжэ эхилэ байнаби.

— Гэгэ, Сэлэнгийн совхозой Ехэ-Сагаанай отарынхид хоорондоо хөөрлэһэнэ. Нээрээшье, Бадмацырен Бу-

янтуевай хүтэлбэрилдэг ажалын тоосоондо ороһон хонгилшодой бригадын ажал хэрэгсэнь урагшатай. Бригадынхид хонин бүрһөө 3 килограмм 636 грамм нооһо хайшалажа, энэ жэл бүхыдөө 50 центнер шахуу нарин, нарибгар нооһо гүрүндөө тушаагаа һэн.

Тус бригада зүүн Тамча гэжэ газарта убэлжэдэг. Мүнөө нүхэр Буянгуеван бригадынхид убэлжэлгэдөө хүсэл хүрэгэ үбнэ тэжээл бэлдэжэ абан-

хай. Даалгагдан сабшалан дээрээ наг шэбхэ элбэгээр гаргажа, хэдэн дахин уналжа, 700 гаран центнер нарин панартай үбнэ хуряагаа. Гадна 10 гектарта тариһан кукурузаяа хуряажа, хоёр сомоогой хоорондоо 150 тонно силос даража абтаа. 55 гектарта таригданан зелен-кобо хуряажа абаа. Убэлжэлгэсэ эмхитэйгээр үнэгэрхэйн дунда харна хорёогоо нэблбэн абажа абанхай.

Э. Буерачный.

ЕРЭХЭ ЖЭЛЭИ ТҮСЭБӨӨР

Доломит гэжэ нэрэ-тай ашагта малтамал металлургическа болон шалэй промшленостийн үйлдбэридэ эхээр хэрэглэгдэдэг түүхэй эд болоно. Тиймэл тула Заиграйн доломит малтадаг уурхайн коллектив КПСС-эй XXII съездын хүдэлмэришэ байһан эдэ удэрнүүдтэ хэзэ хэзээнэйхиһээ эдбэ-хитэйгээр ажаллажа байна.

Эндэхид продукция гаргаха жэлэйнгээ түсэбэе болзорхоонь урид-

дүүргэн, съездын нэгэдэхэ удэрые угтаһан байгаа. Мүнөө тэдөөр 1962 оной түсэбөөр хүдэлмэришэ ажилтайгаар наахан үнэгэрхэйн суглаан дээрэ абаһан уялгана амжалттайгаар дүүргэһэн түрүү хүдэлмэришэдэ коммунист ажалай удэрнитай хүдэлмэришэ нэрэ зэргэ олгогдон.

Тэдэний дунда нүхэд Н. Оцимик, Н. Перевалов, В. Бельх, жолоодор Президилов, Медведов болон бусад бии.

Түүхэтэ долоон жэлэйнгээ хойшоо

даахи ехэтэйгээр ажаллажа байһан тус уурхайнхид доломит малтагаар 3,5 жэлэй даалгабари дүүргэнхэй.

Иүүлэй үедэ мурьсоонэй эршэ улам үргэ-дөөр. Ажалай вахтада даалгабари хүдэлмэришэд бүри даалгабаринаа гадуур 10—20 тонно доломит хэрэглэгдэжэ эхилэһэнэ. Жэлэй дүүрэтэр түсэбөө гадуур үшөө олон мянган тонно доломит малтаг-дааар хүдэлгдэнэ.

С. Тюлюкин.

Сентябрьда—156 литр

Исигын совхозой хоёрдох фермын хаалиһан Цыремжит Дугарова ажалай нилээдгүй дүй дүршэлтэй юм. Тэрэ совхозойнгоо хаалиһадай дунда дэлгэрһэн социалист мурьсөөндэ жэлһээ жэлдэ түрүүлдэг, залуушуулые өөрынгөө дүй дүршэлтэй танилсуудад, мүй өөрөөшье түрүү арга ажал хүдэлмэридөө нэбтэрүүлхые оролдодог заншалтай. Иимэл хадань совхозой дирекция, партия, хүдэлмэришэдэй комитетүүд нүхэр Дугаровада үнэгэрхэжэ жэлэй эсэс багаар

коммунист ажалай хүндэтэ нэрэ зэргэ олгоһон байгаа.

Энэмнай долоон жэлэй гурбадахан жэлдэ—1961 ондо харууһалжа байһан үнээн бүрһинөө 2000 литр һу наажа уялгана эзэн ёһоор дүүргэхын түлөө үнэн зүрхэлһөө тэмснэ. Тингэжэ сентябрьда үнээн бүрһинөө 156 литр һу наажа, совхозойнгоо хаалиһадай дунда дэлгэрһэн мурьсөөндэ эрхмилэ.

Д. Доржиев.

Ярууна.

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИСТИЧЕСКЭ ПАРТИИН ХХII СЪЕЗД

Октябрийн 27-ной үглөөнэй заседани

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин ээлжээтэ ХХII съезд Кремльд хүдэлмээр үргэлжлүүлжэ байна. Октябрийн 27-ной үглөөнэй заседани дээрэ КПСС-эй МК-гэй нэгдэх секретарь нүхэр Г. Г. Абрамов түрүүлгшээр нууца. КПСС-эй Центральна Комитетэй тоосоо, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Программын проекте, КПСС-эй Центральна Шалгалтын Комиссин тоосоо элдхэлхэе зүбшэн хэлсэжэ үргэлжлөө. СССР-эй Барилгын ба архитектурын академийн президент В. А. Кучеренко түрүүлэн үгэ хэлэбэ.

Шэнэ городууде байгуулха, хандаргадану городууде нэргээх, мүнөө байнну городууде шэнэдхэн нэлбэхэ, болбосоо түхэлтэй болгохо талаар хэлдэг байнну аймагтар ехэ барилгын хүдэлмэри хараад үзөө наа, совет арадай ажабайдалда болонон агууехэ хубиллалтанууд тодорхойгоор харагдана гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Түмэр замтай транспортын ажалшад партиин Программын проекте, марксизм-ленинизмын мүнөө үеын политическэ, үзэл сурталы энэ элгэе эхэ документне угаа ехэ баяртайгаар, нэгэн дуугаар найшаагаа гэжэ зам харилсаанай министр нүхэр Б. П. Бешев хэлэбэ. Партиин организацин хүтэлбэрээр ябажа, түмэр замшад партиин ХХ, ХХI съездынүдэй табинан зорилго-нууде амжалтатайгаар дүүргэжэ байна гэжэ съездэ баяртайгаар элдхэнэбди гэжэ нүхэр Бешев хэлэбэ. Мүнөө жэлдэ түмэр замтай транспортын ашаанай эрхэсэ 1 триллион 570 миллиард тоно-километр, США-гэй түмэр замуудай ашаанай эрхэсэи хоёр дахин шахуу ехэ болохо байна.

Нүхэр Бешев түмэр замтай транспортын хүдэлмэрин дутагдалнууде тэмдэглэжэ.

Партида харша мого болгош бүлгэлэлэй толгойлогшонойр ябуулгань партиин гашуунэй нэрэ зэргэлдэ таарахагүй байхание нүхэр Бешев хүсэдөөр зүбшөөгөө. Энэ бүлгэлэлдэ хабаадахан Кагановичын түмэр замтай транспорты дээрэ эрхилбэн ажал-ябуулга тухай хэлэбэ. Саг үргэлжэ хүнүүдэ доромжолхо, хашаараа бадашаха, залаха, хүнэй нэрэ хүндые али болохоор доошнь дараха гэшэ тэрэнэй хэрэглэдэг аргууд байгаа.

Коммунистическэ партида, коммунизмын хэрэгтэй түлөө эсэхэ сусаагүй тэмсэлшэ нүхэр Н. С. Хрущев түрүүлгшэ тэрэнэй ленинскэ ЦК-да хизааргүй үнэн ябадаг совет түмэр замшад партиин Программын харилалдаан асари ехэ зорилгонууде дүүргэхын тулд, байха хүсөөрөө амжалтаа, бүхэ арадаа хамта коммунистическэ общество байгуулгын агуу тусууде амжалтатайгаар бөөлүүлхэ юм гээд элдхэлшэ үгынгөө түгсэхэдэ мэдүүлбэ.

Манай Эхэ орон техникын туйлай ехэ дэбжэлтэ, эрдэм болон соёл культурын үзэгдөө дуулаагүй ехэ хүгжэлтэ туйлаан, арадайнгаа ажабайдалы саашан найжаруулган байна гэжэ партиин Челябинска обкомой нэгдэх секретарь нүхэр М. Т. Ефремов хэлэбэ. Токсоото үе хадаа бүгдэ илаша марксизм-ленинизмын үзэл сурталы шэнээр илан мандаан үе байгаа.

Эдэ амжалтануудай туйлагдаад байхада, партине ленин-

скэ замнаан хадурруулха гэсэн, партида харша Молотов, Маленков, Каганович, Булганин, Ворошилов, Шенников болон бусад ябуулгань партинаа урбанан хэрэг болоно. Молотов, Маленков, Каганович гэшэды партинаа гаргаша тухай дурдахалы дэмжэнэбэ гэбэ.

Хүүлэй жэлнүүдтэ Челябинска область промышленности, хүдөө ажахи, культурина барилга хүгжөөхэ талаар урагшаа холо дашаа, 1955 онойхитой сасуулхадэ промышленностин продукция гаргалга энэ жэлдэ 156 процент болохо юм. Хүдөө ажахи, эдэ хоолой зүйлнүүдэ ехээр абадаг боложо байна. Энээнэй ашаар 1955 онойхиноо 3,3 дахин ехэ орооно, 2 дахин шахуу ехэ мяха, 2 дахин ехэ нү мүнөө жэл гүрэндэ тушааха аргатай болообди.

«Советскэ Союз» журналы главно редактор уран зохиолш нүхэр Н. М. Грибачев уран найханай творчествын асуудалнууд тухай, искусство болон политикын хоорондох харилсаан тухай хэлэбэ. Литература болон искусствын бин болгонон ураннайханай үнэтэ баялгууд хадаа олон үндэнэ янхан арадуудай омогорхолын боложо, тэдэнэй ухаан бодолой хүгжэлтэе харуула.

Мүнөө үеын соёл культурын бодото Эхэ оронинь социализм, совет орон болонон байна гэжэ нүхэр Грибачев тэмдэглэбэ. Урда сагнаа үлэнхэ бүхэ агууехэ юмэнүүдэ гамтайгаар хадагалан ябанабди, шэнэ юмэнүүдэе саг үргэлжэ байгуулабди.

Оюун бэлгтэ нэгэ, хоёр хүнэй бэшэ, харин бэлгтэ олон хүнүүдэй байгуулдаг советскэ литература социализмын байгуулалтада ажалынгаа хубилы оруулаад, мүнөөдөр коммунизм бодото дээрнэ байгуулгын туг доро жагсанхай. Эрхим найнаар ажаллажа байнну совет арада эрхим литературы үгэхэ гэшэн урда хадаа манай литературын эгзэн эрхим хүсэнууде нэгэдүүлн урда гэшэбэ.

Электростанцинууде барилгын министр нүхэр И. Т. Новиков ороноо электрын хүсэтэй болгохо асуудалнуудта үгээ зориулаа. Хорин жэлэй туршада 180 гидростанци, томо тепловый 200 электростанци, 260 шахуу теплоэлектростанци барилдаха юм. 1980 ондо электрын хүсэ үйлдэбэрилгэ үнгэрэгшэ жэлтэй сасуулхадэ бүхэ союзна республикануудта угаа ехэ болохо, Зүүн Сибирийн районнуудта 40—45 дахин ехэ болохо байна.

Съездын урда тээхи мурьсөөнэй үедэ хахад миллион энерг-барилгашад ажалай ехэхэн амжалта туйлаа. Дэлхэй дээрэ эгзэн хүсэтэ КПСС-эй ХХII съездын нэрэмжэтэ Волгын ГЭС болзорхоо нэгэ жэл урид ашаглагдажа эхилэбэ. Кременчугай хүсэтэ гидростанци болзорхоо хоёр жэл урид барилдажа дүүрээ. Мүнөөдөр партиин ХХII съездын хүдэлэлдэ дэлхэйн энергетикын шэнэ гигант—Братска ГЭС-эй түрүүлгшын гидроагрегат хүдэлжэ эхилхэнэ. Тэрэнэй хоёрдох агрегат ноябрийн 1-дэ хүдэлэбэ. Советскэ Союзда болон Европодо эгзэн томо тепловый электростанци болохо 1.200 мегаватт хүсэтэй Приднепровск ГРЭС КПСС-эй ХХII съездын нэгдэхын урда тээ барилдаа.

Советскэ уран зураашад биднэр КПСС-эй Программын проекте угаа ехэ баялтайгаар утган абаабди, тэрэ хадаа зохёон байгуулха ажал хэрэгтэ зоригжуулга хүтэлбэри болоо гээд СССР-эй Уран зурагай академийн президент нүхэр Б. В. Иогансон хэлэбэ.

Советскэ уран зурагай искусствын гаранан замыс Б. В. Иогансон харуулба. Мүнөө үеын эгзэн шухала түрүүлгшэ бодолы, ажабайдалы, энэрхы сэдхэлхэе харуулдаг манай искусство бүхэ түрүүлгшэ түрүүлгшэ үхээн бодолы, элдхэлшэ гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

Уран зурааша залуушууде хүмүүжүүлхэ асуудалда, тэдэнэй зохёолнууд дотор Советскэ искусствода харша нүлөөнэй бин байннтай тэмсэхэ ябадалда элдхэлшэ анхаралаа ехээр хандуулаа.

«Новый мир» журналы главно редактор уран зохиолш нүхэр А. Т. Твардовский үгэ хэлэбэ.

Съездын эдэ үдэрнүүд хэн хэнэймэй, мүн энэ зал соо түлөөлэгдэн партиин бүхэ гурбан үеын хүнүүдэй намтарта юрэ бусын ехэ шата боложо ороно. Тэдэ элээншэ мүнөөдөр биднэр бүрин гүйсэдөөр мэдэрнэ гэшэбди гээд тэрэ хэлэбэ. Түүхын бодото үлгэр хэрэг болгоно ХХII съезд хадаа саг жэлэй үнгэрхэ тулам манай агууехэ ехэ орондо, социализм бүхэ ороннуудта, бүмбэрэг дэлхэйн бүхэ хүн зондо ямар удаха шанартай байханин улам ехэ болохо байна.

Саашаа нүхэр Твардовский советскэ литературын шухала асуудалнууд тухай тогтон хэлэбэ.

Эдэ түүхэтэ, жабхаланта үдэрнүүдтэ биднэр түрэл арадаа, партиагаа хамта ябанабди, хүнүүдэй зол жаргалтай, ехэ найрамдалай, коммунизмын түлөө тэмсэхэ байнну хүнүүдтэ манай үнэн үгэ үнэтэй, хэрэгтэй юм гэжэ мэдэрхэнэ үндэр шагнал, үндэр зол хуби совет уран зохиолшодто, биднэрэгшэ, үгэ байна гэжэ нүхэр Твардовский хэлэбэ, үгээ түгсэхэбэ.

СССР-эй хүдөө ажахи министр нүхэр М. А. Ольшанский ургаша гаргалы дэшлүүлхэ, мал ажалай болон ургамалай продукция ехэ болгохо арга боломжонууд тухай хэлэбэ. Партиин Программын хараалхан хэмжээгээр орононгоо бүхэ тарилгын газар дээр ургаша ехээр дэшлүүлхэ аргатай байханин туршилгын участогуудай ажалай эшээгээр гэршэлгэдэнэ. Нүүлэй табан жэлдэ зуу мянган гектар талмай дээрэ орооно тархан, бобы, кукуруза, сахарай свекло найнаар ургаа.

Мүнөө жэл хүдөө ажахи шэнэ эрхэлхэгдэжэ, бодото ажалда дүтэ болгодоо, ажабайдалтай холбоо барисаан бэхжүүлэгдэбэ. Энэнь хүдөө ажахи үмэнэ табигданан зорилгонууде дүүргэлгэдэ туналха юм гэжэ нүхэр Ольшанский хэлэбэ.

Эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитетэй түрүүлгшын орлогшо уран зохиолш нүхэр А. Е. Корнейчук Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин шэнэ Программда сэдхэл доголгомо халуун үгэнүүдэ зориулаа. Бүхэ түбүнүүдэ бүхэ арадуудта манай партиин Программда эб найрамдалы, үнэн бодото, хани

МОСКВА. Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин ХХII съезд. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Кировскэ областин «Красный октябрь» колхозой түрүүлгшэ Социалис Ажалай хоёр дахин Герой—съездын делегат П. А. Прохоров, Рязанскэ областин «Дело Октября» колхозой наалин Социалис Ажалай Герой А. Ф. Ивнина, Костромскэ областин «12 Октября» колхозой түрүүлгшэ Социалис Ажалай Герой П. А. Малинина, «Рязанский строй» будагдай бригадир Социалис Ажалай Герой А. И. Илларионова.

ТАСС-эй фотохроника.

барисаа, бүхэ совет хүнүүдэй найн дура хүсэлэе абаашаа гэжэ тэрэ мэдүүлэбэ.

КПСС-эй ХХ съезд болонганса нэгэ хүндэ шүтэдэг байннтай партиин ябуулган тэмсэл тухай уран зохиолш на-нуулна. Ажабайдалай ленинскэ ёно гуримнууде нэргээхэнь түлөө КПСС-эй Центральна Комитеттэ баяр баясхалнаа мэдүүлбэ. Лениний гол ёнонуудай илахын түлөө манай партиин ябуулган агууехэ тэмсэлэе бузарлаха гэшэн Албанисын хүтэлбэрлэгшэдэй аашанууд ехэ муухай, өөдөгүи байна гэжэ элдхэлшэ хэлэбэ.

Нүхэр Корнейчук Советскэ литературы асуудалнууд тухай хэлэбэ зуураа, совет уран зохиолшод улам найнаар хүдэлмэрлэхэ, ажабайдал шудалха зэргэтэй гэжэ хананаб гэбэ. Манай литература бүхэ дэлхэй дээрэ угаа олон уншагшадай дура талархалы татана, улам ехээр хүндэлгэдэг боложо байна.

Тэрэ хадаа капиталай ороннуудта ажааууд уншагшадта шэнэ дэлхэе үнэн бодото нэжэе харуулаа. Манай олон үндэнэ янханай советскэ литература шэнэ үнэн үгэ үнэтэй, хэрэгтэй имэ үндэр удхатай, имэ үндэр уран найханай хэлбэри маягтай литература ондоо нэгшэе орондо байхагүй, энээгээр биднэр бултаараа омгорхохо ёнотойбди.

Октябрийн 27-ной үдэшин заседани

Съездын үдэшин заседани нүхэр В. В. Гришин нэгэбэ. Делегатууд болон айлшадэй зүгнөө халуунар утгалданан нүхэр Н. С. Хрущев түгсэхэлэй үгэ хэлэбэ.

Нүхэр Н. С. Хрущев хэлэбэ үгэ угаа ехэ анхаралтайгаар шагнагдажа, нэрбэм удаан үргэлжлэн алгаша олон дахин болоо. Делегатууд болон айлшад нуури-наа боложо, алгаша ташалдан, баярай юрөөл табига.

Съезд хүдэлмээр үргэлжлүүлбэ. Дурадхал оруулха үгэ нүхэр В. В. Щербицкий үгэбэ. Москва городской, Ленинград, Сталинград, Челябинска, Ростовск, Краснодар, Алтай областнуудай болон хизаарнуудай партиин организацинуудай делегацинуудай үмэнэнь, Украинин, Белоруссин, Казахстанай, Узбекистанай, Грузин коммунистическэ партинуудай делегацинуудай үмэнэнь имэ тогтоол баталан абаха гэшэн дурдахалы тэрэ оруулба.

«Нүхэр Н. С. Хрущев хэлэхэлэе — КПСС-эй Центральна Комитетэй тоосоо сонсожо, зүбшэн хэлсэдэ, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин ХХII съездын тогтоохонь: Советскэ Союзай Коммуни-

ПОЛИТИЧЕСКЭ ЁУРАЛСАЛДА—ҮДЭР ВҮРИН АНХАРАЛ

Коммунист ёно гуримнуудта хурахабди

Үнгэрэгшэ жэл Моксохой найман жэлэй хургуулин багшанар: коммунистууд, комсомолууд коммунист хүмүүжүүлгын семинарта хуража гараа нэмди.

Дорохоо үдэжэ ябанан залуу үетэни хүмүүжүүлхэ тушаа Бүхроссин багшанарай съезд дээрэ Н. С. Хрущев хэлэн үгөөр, КПСС-эй ЦК-гэй январин Пленумэй шийдхэбэринуудээр, бусад шухала асуудалнуудаар хэдэн хэшээл болоо нэн.

Семинарта хабаадагшад шифтэе абаан Улахаа Аралай нүнаалин гүүртэдэ ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулдаг байгаа. Багшанар И. П. Суворов, Д. Д. Сампилов, Н. Будажапова гэшэд элдхэл болон хөөрөлдөө хэдэг, тэндхи улаан булангай хүдэлмэридэ туналдаг юм. Мун манай хургуули дүүргэн залуу сагаад эндэ наалин болонхой. Тэдэнэй нэгэн Светлана Сандагдоржиева ажа-лаараа эрхилмэжэ, зоной магтаалда хүртөөд, мүнөө багшанарай институтта хуража байна.

Биднэр мүнөө жэл партиин хуралсалдаа яһала бэлдэбди. Хургуулин дэргэдэ пропагандистын тухай булан нэгдэбэ. Эндэ пропагандистын түсэб, политическэ болон шэнэ жэлхы ухаанай эрдэм дэлгэрүүлхэ бүлгэмэй барламал лекцинууд, шэнэ газетэ, журналнууд табигдана.

Би нааяг пропагандистнарай семинарта ошожо, аймаг доторхи ажахи, политическэ хэмжээ-ябуулганууд тухай КПСС-эй райкомой секретарь П. Э. Ренчиновэй лекци дуулажа, нонирхооб. Мун

Ц.Н. Ог коммунист хүмүүжүүлгын семинарай пропагандист Хори, Чесанын совхозой 2-дох фермэ.

ХУРАЛСАЛАЙ ЖЭЛ ЭХИЛ

Улан-Удын локомотивна деподо экономическа эхин хургуули. Мэдээдэд, түрүүлгшэ үдэр хори гаран хүн сугларба. Депогой инженер-экономист Нина Валентиновна Слепенко хургуулин үмэнэ табигданан зорилгонууд тухай хөөржэ үгөө.

«Совет хүн бүхэн хэдэг ажал дээрэ бодото эзэн байха ёнотой» гэшэн асуудалаар түрүүлгшын хэшээл болобо. Мэргэжэл шадабар дэшлүүлбэл, зөөри хэрэгсэлдэ гамтайгаар хандабал, ажалай бүтээс дэшлүүлбэл, ажа-лаа хүнгэдхэлбэл — ажал дээрэ бодото эзэн боложо шадхаа бшуу. Предприятияаа экономикые найн мэдэжэ абаха шухала. Тингэбэл, эндэ хуралсахан хүнүүд энэ асуудалаар нилээд ехэ юмэ ойлгожо абаха ха юм.

Инженер Слепенко ойлгосотойгоор хөөржэ, оронгойгоо, депогонгоо ажабайдалаа тодорхой жэшэе баримтанууде дурдаба. Хэлэнэн үгэ бүхэниин хүнүүдэ ехээр нонирхуулаа. Нина Валентиновна түмэр замаар ашаа шэрэлгын өөрнө үнэе химдаруулха арга тухай, депогой экономик тухай хөөржэбэ.

— Шадаал наа гаргаша багаар хэжэ, ашаа ехээр шэрэлжэбэ.

Хуралсалай түрүүлгшын найнаар үгэргэбэ.

М. Евс

Ойлгохо гэдэл оролдохо хэрэгтэ

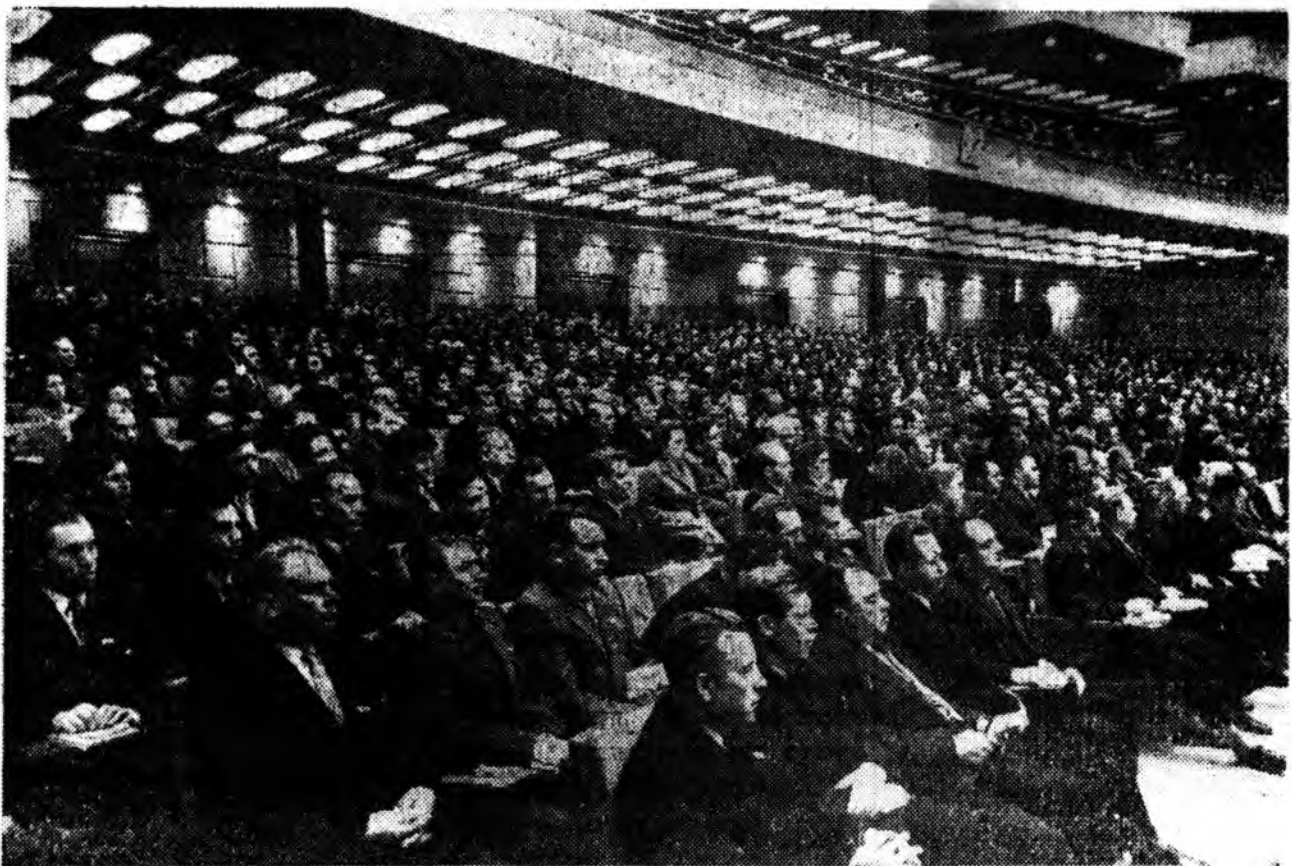
Хүдөө нутагуудта политическэ хуралсалай шэнэ жэл эхилбэ. Энэ жэлэй хуралсал илангаа нонирхолтой байхань. Юб гэхэдэ, манай орон дотор коммунизм байгуулха тодорхой программа баталха КПСС-эй ХХII съездын материалнууде үзэхэ болонобди. Хорин Анаагай совхозой 1-дхи фермын (Улаан Одон тосхон) эхин партиин организацин дэргэдэ партиин түхүү үзэхэ кружок хэшээлээ захалаа. Арбаад коммунист, хэдэн комсомолууд болон эдэхитэд хабаадана.

Манай фермын партиин организаци мүнөө жэлдэ политическэ хуралсалай хэдэн формо хэрэглэжэ, улад зоний коммунист ёноор хүмүүжүүлхэ зорилго табихай. Гэхэ зуура политическэ хуралсалыс ажал хүдэлмэртэй холбохо талаар дутуу дунланууд манайда үшөөл олон бин. Эндхи фермэдэ хонингой оньожоруулагдамал хэдэн бүригад эмхидхэгдэн юм. Тэдэ ажалынь зүбөөр, найнаар хүсэндэнэ оруулжа

үшөөл шадаагүй байх Заримдаа совхозой үмэнэ зүгнөө тодорхой хүргэгдэнгүй гэхээр. Түрүүлгшэ эдэ бригадистын тухай газарта түбхишухала хэрэгсэлээр шухала байгаа. Ферма машина, техник ба бариматериалууд дутаа. Энэнь шалтагааланлай нобшорхо, наатахы үзэгдэнэ.

Мун хүнүүдэй хүм болбосоролы ном хур гөөр дэшлүүлхэ Колхоз байха үедэнэ клубай дэргэдэ хэдэн номтой библиотекэ бинэн. Тэдэ энэ шухала хэнэйшэ мэдэлэй бэшэ хойшыс, сельсоветэй шэнэ болохоор үннэй. Мойн фонд нэмээдэ Зохио газарнаа тунаа. Дутуу дундаа зайналитическэ хуралсалаа наар эмхидхэхээр хойбди.

Ц. Сульм

МОСКВА. Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин ХХII-съезд. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заседанинуудай болодог зал соо.

Уншагшадай анхаралда—миний ханамжа

Имэ гаршатай статья манай газетын октябрийн 5-най номерто телигдогон байгаа. Тэрэн соо нитын столовонуудта бурят эдэе хоол бэлдэдэг болохо тухай хэлэгдэжэ, хэдэн ханамжа, дурадхалууд оронон байна.

Энээн тушаа худалдаа наймаанай министрын орлогшо нүхэр И. Новиков илгэнэ мэдээсэбэ:

— Тус асуудал худалдаа наймаанай министровын дэргэдхи нулиарна Советэй зүблөөн дээрэ олон мэргэжэлтэдэй хабаадагатайгаар зүбшэн хэлсэгдэбэ. Советэй гашууд доторой арга боломжонууде хараада алмаа, нитын эдэе хоолой предпринятинуудта 10 янзын нэрэтэй бурят эдэе бэлдэдэг болохо гэжэ шийдхэбэ. Тэдэнэй тоодо; шанаан хонингой махан шүлтэйгөөр, бурят инаар бэлдэхэн талхатай шүлэн, хүүшүүр, сохэйдэ шанаан талхан, шүлэн соо пельмени, бууза, мойкотой үржэж, тарг, бүтэй ногоон сай гэхэ мэтэ болоно.

Эдэ эдэе хоол бэлдэхэ тухай захиралта, нермо болон заабаринууд эдэе хоолой предпринятинуудта үгтөө.

МАНАЙ ЗАМ КОММУНИЗМДА ЗОРИНХОЙ

ХҮСЭЛ БОДОЛ УЛАМ ТҮРҮҮЛНЭ

ХХII сьездын материалнууд, нүхэр Н. С. Хрущев элхдэлнүүд миний ханаа сэдхэл хүдэлгэн, хүсэл бодол түрүүлбэ. Манай орондо коммунизм тухай хэрэг холын хараата хүсэл тэдэ бэшэ, ойрын эд жэл соо бэлүүлэгдэхэ тодорхой зорилго, үдэр оролдолго болонхой. Гэхэ зуура коммунизм гэсэ өөрөө зүндөө орожо ерэхэ бэшэ, харин олонийн шадардай, бүхы совет арадай оролдосото ажаллаа халаха байнанин мэдээтэй. Совет хүн бүхэн — коммунист гү, али хүдэлмэришэн, үгышые наа эрдэмтэн хүн түрэлтэнэй нангин хэрэгтэ—коммунизм байдаа хуби нэмэрээ оруулха ёстой.

Эд хургуулида хүдэлдэг эрдэмтэ хадаа студентнэр шуулые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ нэн түрүүн бүхы шадбарая, хүсэ шадлааа зориулха ёстойб гэсэ мэдэнэб. Залуушуул—манай бүхы найдабари, энэ болоно. Эдэнэрнай коммунизм байгуулха, энэ гэрэлтэ үе сагта ажаһууха золтой уладууд ха юм. Орондоо, түрэл партидаа хизааргүй дуратайгаар, шадбары мэргэжэлээ сүм зориулхаар залуушуу хүмүүжүүлэн болбосоруулха зэргэтэйбди. Коммунисткэ партиин Програма дотор хэлэгдэн совет сахнаа ёно заншалы наринаар сахюулжа хургалтойдби.

Энэтэй хамта оюун бэлитгэ залуушуулые эрдэмтэн хүдэлмэридэ хабадуулха шуухала. Совет эрдэмтэн олохон халбаринууд дэлхэй дээрүү хуури эзэлнэ. Энэ хадаа манай гүрэнэй ажал болбосоролтой, политическэ байгуулалтын нэгийнь боложо оронхой. Партиин бүхы шишхэбэ, эрдэм ухаанай үндэһөөр зохион гаргалдаг байнэ элитэ. Эрдэм наука манай гүрэнэй ажабайн нэбтэрэн ороод, хүн бүхэнэй аша туһада хүгжөөг байдаг. Эрдэм, техникын халбары бүхэнийе улам нэн, дэлхэй дээрэ түрүү зэргэдэ гаргаха гэсэ эрдэмтэнэй нангин уялга мүн.

ХХII сьездын материалнууд гансахан манай хүгжэлтэдэ бэшэ, харин бүхы дэлхэйн дэбжэлгэ хүлөөтэй байхана лэбтай. Тиммэнээ Эхэ ороно, түрэл партингаа аша туһада, хүн түрэлтэнэй нэгийнь хэрэгтэ шэнэ амжалтанууды туйлахаар зориулна.

И. Спирюхов,
Бурядай хүдөө ажарын
институтай профессор,
биологийн эрдэмэй доктор.

ШОТОЙГООР...

60 хүрэхэ ойртожо... Гэхэтэй хамта бурядай шэмэг дээрхэ хоёр үе бии юм.

Энэнь—1920 он байрз жэлдэ, 18 наһа РКП(б)-гэй зэргэдэ бэлдхэл болгон, коммунисткэ Програмадаа бэлдбэ. Тэрэ үедэ ондо ойлгуулха оролдогошю нэм. Совет орон дотор шэнэ коммунист үндэһөөр коммунисткэ түрүү зэргэдэ ид, бүхы арадаааа, граждан дайнай гал соогоур алхалалсан, гадаадын дайсагдалсаһанаа, ажахы үргээхэ, социалисткэ болгохын, хүдөө хамтаралтай замды түлөө тэмсэһэнээ, ороноо хамгаалгын Совет оронойнгоо түрүүхтэ хэрэгтэ коммунист хубиатаа оруулааа ханахада, тийн үр дүнгүүдые харагарттай.

Эдэнь—1961 он бо-Манай орондо эрэхэ жэл соо коммунисткэ общество байгуулгын зорилго таби-ПСС-эй Программын бүхы коммунистууд түмэнэй үзэмжэ-байндаа зүбшэлэг-ХХII сьезд дээрэ ба-халааа байна. Энэ шуга документээр 7/8 наһа нүхэр Захаровай навалотбойшигуу-ригадада хөөрэлдөө Дүшөөд гаран жэлэй партиин хоёрдохы Про-тай танилсаһанаа, гурбадахи Програм-мунизм байгуул-анифестые шудалжа таяа жэшээд үзэхэ-һэн эхээр дээшээ дэ-урагшаа дэбшаһам-һарнэ.

А. Захаренко,
1920 онһоо КПСС-эй
гэшүүн
Воскресск город.

Коммунизмын алхам

Энэ үгын
хоёр ялархан,
манай хайхан
коммунизмын Ордон
дээрхэ
алхам байна,
хуурын
алхам байна.

НЕДОНДО ХҮРЭТЭР МАНАЙ

бригадада хамта 10 гаран хүн тоологдоог байгаа. «Олон тарбаган эшэһэндэ багтадаггүй» гэдэгтэл, энэһэнээ ажаллайнай бүтээсэ байал дээр шэлдэггүй, жаг заршамшыс нүлэ байн юм. Ушарын шэнээр ороһон, дархан лэ нэртэй хүн манайда элэгдэлдэг байгаа бшуу. Заримдаа модо-шо дарханай тусхай мэргэ-жэлгүйшүүл тушаалдааг нэн.

...Партиин ХХII сьездые зарлаха тухай сосоолохой үргэн зоной үзэмжэдэ табигдаа байнэ үсөөхэн үе бэлэй. Иймэ ушарта хэнийшэ мэдэхээр, хуушаараа хүдэлхын аргагүй байгаа бшуу.

«Бригадынай (хамта 13 хүн байгаа) зургаандань хүрэхэ хороогыт, үсөөхэ тума улам наймаар хүдэлхэбди» гэхэ миний гуйттые заводой дирекцин хангаһан юм. Тэрэ гэхэһэнээ хойшо үнэн бээ бээлжэ, коммунист бригада болохын түлөө шангаар тэмсэжэ ороо бэлэйбди. Даабаряа холо үлүүлхын хажуугаар иматгал найн шанартай продукцы гаргадаг болообди.

Арадай зарса—депутат байн туладаа хунгагшадангаа эрилтэ хэрэглэмжые хээсэ бү-

МОСКВА. Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин ХХII сьезд. Зураг дээрэ: Франциин Коммунистическэ партиин генеральна секретарь Морис Торез болон ФКП-гэй ЦК-гэй Политбюрогэй гашуун Жаннетта Вермерс гэгшэд 1899 онһоо хойшо Советскэ партиин гашуун П. И. Воеводитой хөөрэлдэжэ байна. ТАСС-эй фотохронино.

ЭНЭ ТОН ЗУБ

КПСС-эй ХХII сьезд дээрэ хэлэһэн түүхэтэ элхдэлнүүд соогоо Н. С. Хрущев ажалшадые коммунист ёһоор хүмүүжүүлхэ асуудалда тон ехэ анхарал хандуулаа. Энэнь тон зуб. Манай орондо коммунизмын үргэн даласатайгаар байгуулагдажа байхада совет хүн бүхэн коммунист ёһоор ажаллаха, ажаһууха, хураха ёстой.

Хоёр жэлэй урда тээ манай үрэмдэгшэд нэгэ нэгээр, хүн бүхэн хара амаа хараад лэ хүдэлдэг байнэ. Тиихэдэ дүй дүршлээр баян, найн зэр эмсэг, техниктэй түдэлмэришэн үндэр бүтээсэ туйлажа, ехэ салын абадаг бэлэй.

Орон дотороо суурхалан Валентина Гайдаровай үүсхэ-лээр ехэ хүдэлмэришэн эхилхэдэ, коммунистуудай дурадалаар бүхы үрэмдэгшэд хамтаржа нэгэ бригада болоод,

«нэгэһиний бултанайнаа түлөө, бултадаа нэгэһингээ түлөө» гэхэһэн найн хайхан ёһо гуримаар хүдэлхэ гэжэ шишдээ юм. Энэ шуухала хэрэгүүд-тэ коммунистнар И. А. Помотов, М. Г. Карпухов, Г. В. Фролов, партийнабизм эдбэ-хитэд М. В. Яковлев, Г. Ф. Яньков болон бусад ехэ орол-долго гаргаһан байна.

Нээрээшье бригада боложо хамтарнаар ажал хүдэлмэри-най эрилтэй найнаар ябадаг болоо. Хэрбээ урдань нэгэ нэгэ зэргээ хүдэлжэ байхадаа, нара бури 120—130 погонно метр үрэмдэгдэдэг наа, мүнөө бри-гада болоод хүдэлхэдөө, тэрэ-нээ 200—250 метртэ хүрэгдэ-бди.

«Ажаллайнай бүтээсэ» хай-шан гээд шимэ түргэнөөр дээ-шэлнэб гэхэдэ, манай түрүү машинистнар Помотов, Кар-пухов, Яньков гэгшэд бусадта

саг үрэлжэ туһалжа, баян дүй дүршлөө бүгэдын шадба-ри болгоно.

1960 ондо манай бригада коммунист ажалай хүндэтэ нэ-рэ зэргэдэ хүртэһэн юм. Тэрэ гэхэһэнээ хойшо бидэнэр хү-дэлмэришөө шэнэ шэнэ онол арганууды хэрэглэхын, түрүү дүй дүршл ажалдаа нэбтэ-руулхын түлөө ходо оролдо-нобди.

Мүнөө манай бригадын гэшүүд Н. С. Хрущевой тэ-риш ХХII сьезд дээрэ хэлэ-һэн элхдэлнүүдые баяр баяс-халантайгаар хүлээн абаад, жэлэйнгээ түсэб болзорхоонь үрид дүүргэхын түлөө эршэм-тэйгээр тэмсэжэ байнхай.

В. Шульгин,
Зэдын комбинатай
Первомайскэ рудняй
коммунист ажалай бригадын
бригадир, РСФСР-эй
Верховно Советэй депутат.

ААД, ШАНАРТАЙГААР

хэндэ шадалд наа хангаха, хүсэлдүүлхэ гэжэ эрмэлзэдэгби. Суранзадал мэтэ бүгэдын ан-харал татаһан—боложо бай-гаа түүхэтэ сьездыннай зориг бадаруулха, омогорхомо үйлэ хэрэг саашадаа улам наймаар, бури эрилтэ ехэтэйгээр ажал-лахые уялгална бшуу. Сьез-дын нэгдэхэ үдэр хүртээр бригадыннай 6 гэшүүнэй дүр-бэһиний коммунист ажалай ударингай хүндэтэ нэрэ зэр-гэдэ хүртөө.

Ю. Литвинцев,
Улан-Удын молонхой заводой
бригадир, горсоветэй
депутат.

Бултадаа нэгэһингээ түлөө

Манай ажабайдалда мүн лэ хизааргүй ехэ баяр баясаланта хоёр баяртайб. Юундэб гэхэ-ушар болоо. Нэгэдэхээр, сьездын урда тээ дэлгэр-һэн мурьсөөндэ түрүү хуури ээлжэ, комму-нист ажалай фабрика гэ-һэн алдар нэрэдэ хүр-лөөбди. Хоёрдохоор, үнийнөө хойшо хүлэ-һэн түүхэтэ ехэ үдэр-һэн найндаа иймэ зол хүрэхэ ерөө! Иймэ ушарта сэдхэл тэни-г, бахархан омогор-хонгүй аяхаб?

Би, агууехэ комму-нистическэ партиин га-жюуһинь бэшэшые наа, гү? Үгы ааб даа. Ийнээр-

мүн лэ хизааргүй ехэ шаха харагдажа, тэрэн-дэ түрэл партинай иматгал арадай зол жар-галай, дэлгэр баян бай-далай түлөө тэмсэе ха-юм. Фабрика дээрэ хү-дэлжэ эхилхээр 15 жэл болооб. Багадаа хүсэд, хураха аргамнишые би-лоогүй һэн. Эхэмни гэхэ-һэн найндаа иймэ зол жаргалтайгаар, зориг түрэмэ аргун хүсэл бо-лолтойгоор, арадай заса-гай олон мянган түлөө-лэгшэдэй нэгэһиний бо-лоо ажаһууһан байгаа гү? Үгы ааб даа. Ийнээр-

шье коммунизмын эхи-заха харагдажа, тэрэн-дэ түбхинн орохобди гэ-жэ батаар найданабди. Фабрикынгаа бодото байдал дээрэһээ хараха-да коммунист ёһоний шэнжэ шанар, тодор-хойбол, «бултадаа нэгэ-һингээ түлөө» гэхэһэн найнгомнол улайд зүрхэ сэдхэл улам улам ээлжэ байнхай.

Е. Охрименно,
Улан-Удын коммуни-ст ажалай сэмбын фабрикын хүдэлмэри-шэн, горсоветэй депутат.

БҮХӨӨР ХАДУУГДАА

Обществын, хүн зо-ной аша туһада ала-хха, ажаллаха гэсэ ямар ехэ хуби зол, аргун нангин үйлэ хэ-рэг бэ! Энэһиние иймэ нэгэ ушар дээрэһээ ба-римталан халхэ хүсэ-лэнтэйб. Бури бага яба-хадаа нутагайнгаа нэгэ хүгшөөдэйн иигэжэ хэ-лэһыень мүнөөшье мар-тагшагүйб: «эмшэн гэ-шэ, юрэдөө, ямар найн хайхан ханаатай, энэр-хы сэдхэлтэй хүнүүд гээшэб! Тэдэнэр лэ но-донэймни унтарһан га-лые дахин нэргээжэ, жаргалаймни зам ша-ноор заагаа бэлэй. Иймэ хүнүүд наһаараа-шые буянтай, хүндэтэй ябаха даа...»

Усөөхэн аад, удхатай эдэ үгэнүүд миний сээ-жэ зүрхэндэ бүхөөр ха-дуугдаа бэлэй. Тэрэ га-һэнһээ хойшо заатал наа эмшэн болохо гэжэ юун-дэшье ходо ханадаг, эрмэлзэдэг болоо нэм. Зүгөөр ханаһан хэрэг, хүсэһэн зоригни бээ-лэнхэй. Нёдондо Эрхүү-гэй медицинскэ инсти-

тут дүүргэдэ, мүнөө Улан-Удэ городой № 1 хүүгэдэй больницада ажаллажа байнхайб. Үшөө нэгэ шуухала зүйл гэхэдэ, наһанаймни аргун үйлэ хэрэг, ажа-лаймни түрүүшын жэл коммунизм байгуулха алдарт сьездын түүхэ домогтой хэтэдээ хол-богдобо гээшэл! Энэһини наймае бури ехээр баяр-луулан, шэн зориг, да-лгата хайхан ханал бо-дол түрүүлнэ!

Ингэдэ байхадаа бү-гэдые мэдэхэ, шадха бэрхэ эмшэн болошобоо гэжэ халэхын тон арга-гүй. Юуб гэхэдэ ин-ститутта шуудлан эр-дэм мэргэжэлэ имат-гал бодото хэрэг ажал дээрэ баяжуулна ха юмбиди. Хоёрдохоор, совет медицинцын дүү-рэн хүсөөрөө бадаржа байһан гайхамшатга үе саг ха юм! Мүнөө үедэ хэнийшэ мэдэхээр, ато-май болоод электрын эл-шэ хүсөөр эмшэлхэ арга-нууд үргэнөөр, ам-жалтаттайгаар хэрэглэ-даг болоо. Саашааа сэхэл байха!

Саашань хөөрөхэдэ, мүнөөдөр манай Эхэ ороной нийслэл хото—Москвада боложо бай-гаа коммунизм бай-гуулагшадай агүүхэ сьезд миний сээжэ зүр-хэндэ хизааргүй баяр хандэ хизааргүй баяр баясхалап, ошон үүсхэл юмбиди. Хоёрдохоор, совет оройһоо хараһан мэтэ эгээл эндөө ажа-байһан гайхамшатга үе саг ха юм! Мүнөө үедэ хэнийшэ мэдэхээр, ато-май болоод электрын эл-шэ хүсөөр эмшэлхэ арга-нууд үргэнөөр, ам-жалтаттайгаар хэрэглэ-даг болоо. Саашааа сэхэл байха!

Г. Баландина,
залуу врач.

Баярай ехэ баяр

Совет зон баярта хайхан үедэ 1609 хүн болотороо урга-хайндэрнүүдээ ажалай эрхим-ба. Ном гар дээрэ үгэлэ-амжалтаар угтадаг эрхим зан-шалтай болонхой гэсэ ааб даа.

Иймэ ехэ хайндэрнүүдэй нэгэн мүнөө Москвада боложо байгаа КПСС-эй ХХII сьезд болоно.

Манай Горькийн нэрэмжэтэ республиканскэ библиотекэ энэ түрэл партингаа сьездые ажалай амжалтаар угтахэ гэ-жэ бури апрель нара соо уял-ганууды абайһан байгаа.

Партиин шэнэ Програма соо совет зоние коммунисти-ческээр хүмүүжүүлгэдэ библиотекын хүдэлмэридэ айхаб-тар ехэ анхарал хандуулдаг-на. Тиммэнээ библиотекын хүдэлмэрилэгшэд нэн түрүү өөһэдөө үндэр мэргэжэлтэй, үргэн коммунистическэ бодол-той байха болоно.

Мүнөө манай партиин сьездые угтуулан абайһан уял-гамнай баран эрхим найнаар дүүргэгдээ.

Библиотекыннай хэлэн хү-дэлмэрилэгшэд А. Кондакова, И. Гинеева, Н. Дугарова, Р. Евграфова гэгшэд Библиотеч-нэ институтта зоочноор хура-жа эхилбэд. Мүн Г. Рябова, Е. Хазагаева хоёр хуралсалаа очноор үргэлжэлүүлхээ ороо.

Энэ социалистическэ уял-гата дүүргэхын түлөө мурь-сөөндэ уншалгын зал томохон амжалта туйлаба. Илангата хүдэлмэришэд эндэ олоороо ном уншалаг болоб. Жэ-шээлхэдэ, 1960 ондо 1179 хүн сьездын

уудан жаргалтай боло-хо талаар ушөө ямар хубилалта, хүгжэлтэ болохо байна гэсэб! Энээн тумаа КПСС-эй Программын проект до-тор гүнзэгы удхатай үгэнүүд тоб байса харюу үгэнэ.

Зүгөөр би, мүнөөдөө арад зоной халуун баяс-халап, юрөөл хайрада хүртөөшьегүй наа, «жаргалай тулхюур» баригшадай нэгэһиний болооб.

Мүн библиографин таһат «сьездһээ—сьездһээ» гэжэ Бур-ядай АССР-эй арадай ажа-хын бүхы халбаринуудаар ХХI-һээ ХХII сьезд хүртээр боло-һон хүгжэлтын зам харуулан стэнд бэлдээ.

Энэ түүхэтэ сьездынгээ нэгэ-дхэээ байхада, Октябрийн 13-да библиотекын хүдэлмэ-рилэгшэдэй абайһан уялгануу-лайнгаа дүүргэлтне батадха-һан суглаан болобо.

Энэ суглаан дээрэ уншал-гын залда дамжуулгын вым-пел баруулагдаһан байна. Мүнөө бидэ түүхэтэ сьезд дээрэ Н. С. Хрущевой хэлэһэн элхдэлнүүдые айхабтар анха-ралтайгаар шагнажа, ехэтэ найшаанабди. Энэ элхдэлнүү-дээр мүнөө үргэн стэнд бэл-дэд байнабди.

Ю. Хараев,
Горькийн нэрэмжэтэ республиканскэ библиотекын директорэй орлогшо.

Москва. Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин ХХII сьезд. Зураг дээрэ: Астраханскэ обла-стинин «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ В. В. Корякин энэ колхозые анхан бии болголсоһон, мүнөө вице-адмирал зэргэтэй В. М. Гришановтай хөөрэлдэжэ байна. ТАСС-эй фотохронино.

Ш. НИМБУЕВ.

НҮХЭД ХҮДӨӨ БЭШЭГШЭД!

Сэлэнгын аймагт „Коммунизм“ колхозой хүдөө бэшэгшэдэй үүсхэлые дэмжэжэ, малай үбэлжэлгэдэ оролгые, малые шахан таргалуулгые хаа хаанагүй хинан шалгажа, малшадта бодото туһаламжа хүргэе

Олоонийтын хиналта, туһаламжа хэрэгтэй

Коммунизм байгуулагшадтай сээд гэжэ нэрлэгдэнэ КПСС-эй түүхэтэ XXII съездын боложо байһан гайхамшагта үдэрнүүдтэ республикын олон мянган малшад нийтлэг адуу малые үбэлжэжэ газартаа оруулжа, тэдэйнгээ ашаг шамыень дээшлүүлхын түлөө эсэшэ сүсашагүйгөөр оролдожо байһай. Малаар олон аад, тэдэнэ үбэлжэжэлээр хүсэд хангалгүй манай республикын эрхэ байдалда малай үбэлжэлгэ гэжэ эгээн харюусалгай, эгээн орбо бэрхшээлтэй хэрэг мүн. Иматгал олоонийтын хүсые зүбөөр элсүүлжэ, малшадтай ажалье шадабаритайгаар эмхидхэжэ шадаһан лэ ажахынууд үбэлжэлгы амжалтаттайгаар үнгэргэжэ байһаниинь элэте.

Эгээл энэ харюусалгай уедэ Сэлэнгын аймагт „Коммунизм“ колхозой хүдөө бэшэгшэд, колхозой партиань организаци, правлений хайшаалтай үүсхэл гаргаба. Тэдэнэр КПСС-эй XXII съезд дээр нүхэр Н. С. Хрущевый хэлэһэн элидхэлнүүд дотор хараалаһан асари ехэ зорилгонуудтай танилсаха зуураа, артелиингээ ажахын гол халбар болохо мал ажаллаа саашан хүгжөөжэ хэрэгтэ ханаагаа зобожо, энэ шухала асуудалые өөһэднүүгөө үдэр бүрин хиналтада абаха гэжэ шийдэ. Тийхэдэ нэн түрүүн малай үбэлжэлгы хинан шалгаха, малшадта бодото туһаламжа хүргэжэ зорилгоор тэдэнэр сэг үргэлжэ хүдэлжэ хүдөө бэшэгшэдэй пост эмхидхэн байһа. Тэдэ постнуудые хүтэлбэрлхөөр колхозой түрүүлгшын орлогшо нүхэр Доржиев, комсомолой эхин организацинын секретарь нүхэр Баирбилиттуева, колхозой гэшүүн нүхэр Цыренжапов гэжэ томилогдон байха юм. Хүдөө бэшэгшэдэй постнуудта дүй дүршэл ехэтэй малшад, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, коммунистууд, комсомол-

шууд болон партианбэшэ хүнүүд оролсоо. „Коммунизм“ колхозойхидой үүсхэлэй аймагтаар ехэ удхашанартай байһые хараадаа абажа, КПСС-эй обком тэрэннэе хайшаан дэмжээд, малай үбэлжэлгы хая хаанагүй олоонийтын хиналтада абажа, малшадта бодото туһаламжа хүргэжэ эрилтэ партиан райкомуудта, аймгүйсэдкомуудта, колхоз, совхозуудай партиан эхин организацинуудта табиа.

Аймагуудай партиан, советскэ органуудай шалгалта хэжэ үзэхэдэ республикын олоонхи колхоз, совхозууд малайнгаа үбэлжэлгэдэ хүсэд бэлэн болоогүй, олон ушарта задагтай зайдан байртай, зөлөө, голоомоёо хурьяа хүсэд абаагүй, гүүртэ, отарануудта хүдэлжэ хүнүүд бүрин томилогдоогүй байба. Тугал, буруунууды түргэн зуура түлжүүлжэ, 1962 оной нэгдэлжэ хавартада гүүртэ тугаахаар шахагдаха малай гүүртэ түлжүүлжэ эмхидхэгдэжэ дүүрээдүй, рационал ёһоор тэдэнэ эдэлүүлжэ эхилээгүй байшоо. Эдэ бүхы дутагдалнууды түргэнөөр усадхаха, малай үбэлжэлгы эмхитэйгээр үнгэргэжэ хэрэгтэ хүдөө бэшэгшэд ехээн туһаламжа хүргэжэ аргаатай.

Малай үбэлжэлгы өөһэднүүгөө хиналтада абахадаа, хүдөө бэшэгшэд ямар шухала асуудалнуудта анхарха байһаб? Эгээн түрүүн малай тэжээл бүхыдөө бүрдхэгдэхэ, хээрэ хэбтэһэн зөлөө, голоомо эдэ үдэрнүүдтэ бүрэлгэдэжэ дүүрээдүй ушартай. Нийтын малай тэжээл хулгайлха, үрхэхэ, халаанаар гаргалшаха ябадалтай эрид тэмсэхэ. Гүүртэ бүхэндэ тэжээл бүрэлгэдэхэ хүдэлмэри эмхидхэхэ, тэндэ кормушка, хобоо хүсэд хүрэхөөр түхээрэгдэхэ зэргэтэй.

Нийтын малые байраар хүсэд хангаха, хото хөрөө дулааха, малай доро дэлбихэ хохи, голоомо, модоной хибэдэнэ гэхэ мэтэ бэлэн байха бо-

лоно. Энэ шухала хүдэлмэри бегони болзрто дүүргэхын тула олоонийтын хүсэ элсүүлжэ шухала. Тугал, буруунууды түргэн зуура түлжүүлжэ, шахан таргалуулаха гэжэ тон шухала зорилго болонхой. Республикын комсомолууд, залуушуул октябрь — декабрь нарануудта 25 мянган буруу шахан таргалуулжа, ерэхэ жэлэй түрүүшын кварталда 70 мянган центнер үхэрэй мяха гүрэндэ тугааха гэжэ шийдэхэй. Энэ ехэ зорилгоёо бэлүүлхэдэ тэдэнэртэ хүдөө бэшэгшэд бодото туһаламжа хүргэжэ уялгатай. Мүнөө олоон ажахынуудта шахан таргалуулагдаха малай гүүртэ түлжүүлжэ эмхидхэгдэхэд, зарим эмхидхэгдэхэд байһандалын рационал ёһоор тэжээл үгтэнгүй, арбан хоног бүри шэгнэжэ үзэгдэнгүй, үхэршэдэй дунда социалист мурсыон нугаар дэлгэрэнгүй. Эдэ бүхы дутагдалнууд шалгалтын үедэ усадхагдаха зэргэтэй.

Хаалин гүүртэ түлжүүлжэ ажал эхилхэдэ хайжаруулаха, үнээды бүлээн унаар хангаха, хаа хаанагүй үнээдтэ шэмтэ тэжээл, силос эдүүлжэ эхилхэ, тэндэ үнээды уянгүйгөөр нула байлжаха харуулаха, машиннын хүсөөр хааха арга үргэнөөр хэрэглэхэ гэжэш малай нү шэмэ дэшүүлгэдэ, продукцины өөрын үнэ химдаруулагдаха ехээн нүдөө хүргэхэ байһаниинь мэдээжэ. Тиймэһээ хүдөө бэшэгшэд хаалин гүүртэ түлжүүлжэ хүдэлмэри наринаар хинан шалгаха, хаалишадта али болохоор туһалаха болоно.

Тийгээхэ зуураа хүдөө бэшэгшэд малшадтай дунда социалист мурсыон үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, тэдэнэры КПСС-эй түүхэтэ XXII съездын материалнуудтай танилсуулаха, малшадтай бэе бээдэ туһалха, түрүү дүй дүршэл үргэнөөр нэбтэрүүлхэ талаар хэмжээ абаха ушартай. Коммунист ажалай бригада гэнэн хүндэт нэрэ зэргэ олоонхын түлөө хүдөлөө бүхы талааһан дэмжэхэ, малшадтай культурно-ажайуудтай эрилтэнуудые шалгалтаа хайнаар хангаха шухала.

АЖАЛАЙ ЭМХИДХЭЛ НУЛА

Түрүүшын саһан тала дэбшэе хушажа, хүйтэнэй амсхал оробо. Адуу малые аятай дулаан байрада үбэлжүүлхэ, үбнэ тэжээлээр дутамагүйгөөр хангаха харюусалгай үе эхилэ. Харин хэдэ тиймэше хаан, зарим ажахынууд энэ шухала асуудалда хайша хэрэгтэ ханаа. Онохойн мяха-нүүн совхозой ферма, гүүртэ түлжүүлжэ дутуу дундаа нугаа олоно.

ҮБЭЛЖЭХЭ БАЙРАГҮЙ

Янгя хүйтэн үбэлнэ ямарга утгатайбай, малай байранууд хэр олон баригдааб, гэжэ совхозой дүрбэдхи отделеение эрхилэгшэ Иннокентий Ержениннээ асуухада „бүтээгдэн барилга үшөөл үгы байһабди...“ гэжэ харюусана. Үнэхөөрөөшье тус отделеининхид адуу малаа дулаан байрада ондо оруулхые огтошье оролдоогүй байшоо. Жэшэнь, Харашбэр нутагта олонхи малын үбэлжэхэ юм. Үбэлэй үдэндэ ороод байбаа, үшөө хоёр отарын хурьгалха хонидой үбэлжэхэ байра мүнөө болотор түхээрэгдэгүй. Хонидын зунайнгаа байрада байһаар. Эхэ хонидой отарые даагша Ханда Базаров ингэжэ гомдоно.

Байра муутайһаа боложо, үбэлэй хүйтэндэ хонид тэсэнгүй муудалда юм. Тээд байра тугайгаа хүтэлбэрлэгшэдтэ оло дахин хэлээбди. Ямаршы хэмжээ абтангүй...

Харашбэртэ 130 үнээдэй багтаха байра баригдажа байһаниинь голоноо сайран ха-

рагдадаг. Эндэ зунай эхиннээ хойшо 6 дархашууд ажаллаа башые, биратай юмэ хэзүгй, дүрбэн ханань наал бодхоогдожо байһай.

— Энэ барилгаа хэээ дүүргэбди, гэжэ гайхашаа барихадаа, барилгашадтай нэгэннэ асуухада:

— Барилгын материалаар дутагдалаби, тэрэннээ хүдэлмэриний наатана. Отделеининхид эрхилэгшэ ушар шалтагаанинь мэдээжэ байгаад түрэгдэхые оролдоогүй, барилгашадые нэмжэ үгэнгүй, гэжэ мэдүүлнэ.

Энэньшэ зүбтэй. Барилгашадта бодото туһаламжа үзүүлэнгүй, „снхэтэ“, „тинхэтэ“ гээд хүтэлбэрлэгшэдэй ябажа байхада юу бүтэхэ нэм. Тийхэдэ 3-дахы отделеининхид (эрхилэгшэнь Дымчиков) Хотогорой хаалин гүүртэдэ үнээдэй байха хоёр шэнэ байра бин. Тээд дал хорёонь шэнэдхэн заһабарилгагдаха байгаад, хүдэлмэри хэзүгй байһаар. Наамхай үнээдэй байха байрын досоо ороходо муухай, ханань сагаадагагүй, аргал шөбхэдэ дарагдашаан.

— Үбэлжэлгэдэ бэлдэхлүгй зүдэржэл байһабди. Дархашуулые халуун намарай эрижэ ядааб, гэжэ фермые даагша Юдэн Цыренов гомдоно.

МАЛШАДАА МАРТАЖА БОЛОХОГҮЙ

Тус ажахын гол халбаринь мал ажал юм. Аяар 6 отделеиндэ малай хэдэн олон ферма, гүүртэ түлжүүлжэ, отаранууд бин.

Олонхи ферма, гүүртэ түлжүүлжэ ябахала малшад ажалайнгаа нүүлээр аятай зохилоор амарха аргагүйдэнэ. Хотогор нутагта 30 гаран үрхэтэй айл тоологдоно. Тээд эндэ библиотекэ, клубһаа байтагтай улаан булан, культбазашы байхагүй. Уншаха гэхэдэ газетэ, журналшегүй, шагнаха гэхэдэ радио үгы. Лекин, хөөрлэдөөн огто үнгэргэгдэхлүгй байба. Тийхэдэ хаалин фермэдэ электрын элшэ оруулагдагүй.

Мүн лэ Үнэгэтэй, Шэнэ Хурбэ, Ангир нутагуудта клуб үгы. Тиймэһээ эндэ соёл гэгээрэлэй хүдэлмэри огто ябуулагданагүй.

Ц. Шагжиев, манай тусхай корр. Заиграй.

Тобшохоноор мэдээсэхэдэ...

★ „Улаан малшан“, „Коммунизм“ колхозууд нэгдэнэ, „Коммунизм“ гэжэ нэрэтэй болоо. Мүнөө Ахын аймагта дүрбэн томохдог олоонхи колхоз бин болобо.

★ Онохойн модоной комбинатай агитпунктын дэргэдэ политическэ гэгээрэлэй кабинет нэгдэбди. Кабинетые даагшаар инженер-коммунист В. Г. Грициненко томилогдоно.

★ Бичурын совхозой № 5 фермэд И. А. Афанасьев С. С. Перельгин хоёр малай тэжээл зөвдэг юм. Тэдэнэй оролдосотой ажал магтаалтай.

★ Здын Ленинэй нэрэмжитэ

Һайжараа

Шанага, Хонхоло нутагуудта һаяшаг болотор олонхи ушарта хуушаршаан кино табигдадаг һэн. Лентэнь таһарха, абаань муугаар дууддахааа эхилээд, элдэб наад, тойбо али олон үзэгдэгшэ һэн. Комсомолец Цыренжап Дондубоной механикаар хүдэлжэ эхилхэннээ хойшо кино харуулга эрид һайжараа. Кинодо ерэхэдэ һуури хандаһаа эхилээд, бүхы юмэн зохид, киношы болзртоо эхилдэг болоо. Мүн элдэб нааталган болодоггүй. Тиймэһээ зон кинодо олоороо суглардаг болонхой. Мүн тусгаар үхибүүдэй сеанс эмхидхэгдэнэ. Д. Тогошиев.

Һургуулиныхидай туһаламжа

Мухаршэбэрэй аймагтай Сугайн 8 жэлэй һургуулинын багшанар тэндэх колхоз, совхоздо туһаламжа хүргэнэ. Һаяхан „Знамя Ленина“ колхозой 2-дохы отделеиндэ 7 багшанар, һургуулинын директор П. И. Тууханов түрүүтэй һуниин халаана гаража, 100 центнер талха сээрлэбэ. Тийхэ зуураа колхознигуудай дунда КПСС-эй XXII съездын материалнуудаар хөөрэлдөө үнгэргөө.

Б. Цыренов.

Шалгарагшад

Коммунизм байгуула тодорхой зам заһан түрэл партиинмай XXII съезд дэлхэйн түүхэдэ хэтэ мүнхээ адалшаба. Энэ съезд дээрэ баталан абахаа байһан шэнэ Программын проект соо промышленноа үйлдэбэри дээрэ техникескэ дэмжэлтын түлөө тэмсэл үргэдэхэ тугаа онсо хэлэгдэнэ.

Бурядай арадай амаһын советэй уралан нарижуулагшад техникескэ дэмжэлтэ туйлахын түлөө мурсыон эхилһээр үнхнэй. Байгша оной үнгэрһэн 9 һарын туршада уралан нарижуулагшад 3246 дурадхал үйлдэбэриөө нэбтэрүүлжэ, жэл соо 2,05 миллион түхэриг мүнгэ арьбалаа аргатай болоо. Эзэниинь нэгдөндөй энэ үнхнхитэй мэшбэл, аяар 567 дурадхалаар дээшлээ.

Арадай амаһын совет болон профсоюзудай областной советэй президиум гурбадахи кварталай хүдэлмэрээр предприятинуудай уралан нарижуулагшадтай мурсыон дүн гаргаба. Һайн үрз дүн туйлаһан Улан-Удын эсмын фабрикийн уралан нарижуулагшад совнархозой болон обл. профсоюзэй нэгдэх мүнган шанда хүртөө. Хоёрдохы шан барилга-хобсаралгын 1-дахы трестын, гурбадахи шан — Тимлюгэй цемент-шиферэй заводой болон Хандагатайн модошодой уралан нарижуулагшадта баруулагдаба.

Бригадануудай дундаһаа амал ехэтэй хүдэлмэринүүдые оньһооруулаха талаар ехэ оролдого гаргаһан Здын комбинатай уралан нарижуулагшадтай бригада 1-дахы мүнган шанда хүртэһэн байна. Тус бригадын гэшүүд Балдаев, Ихныров, Петринцев, Васильев гэжэд КПСС-эй XXII съездын хүдэлмэрид абаһан уялгала сум дүүргэжэ, хэдэ хэдэн түхээрлэгнүүдэй бүтээһы ехээр дээшлүүлжэ шадаа.

П. Хантаев.

Бурядай АССР-эй Министруудай Совет болон профсоюзай областной советэй президиум республикийн Министруудай Советэй мэдэлэй барилгын организацинуудай, промышленноа предприятинуудай дунда дэлгэрлэн социалист мурсыонэй 1961 оной 3-дахы кварталай дүн гаргаба.

Республикийн Министруудай Советэй, профсоюзай областной Советэй дамиуулын Улаан туг 1-дахы мүнган шантайгаар Улан-Удын областной фабрикада баруулагдаба.

Улан-Удын 1-дахы хилэмнэй заводой коллектив 2-дахы мүнган шанда хүртэбэ.

3-дахы мүнган шан Улан-Удын шэгүүр заһабарилгын заводой коллективтэ баруулагдаба.

Н. Малцев.

Ноябрийн 5 болотор

Һаруул хайхан гэрнүүдые малшадта барилгашаа хуушаршаан Баргашанай Лениной нарамжотэ колхозой барилгашад энэ жэлдэ малай байранууды олоор түхээрээ. Мүнөө Ринчин Эрдэнэевый даадаг барилгашадтай бригада

Хүнтэйн талада гахайн томохон байра бариха байһай.

— Ажалаа бүтээһэнтэйгээр эмхидхэхэ, ноябрийн 5 болотор энэ барилгада дүүргэхэ зорилготойдүй, — гэжэ дархашуул хөөрэнэ.

АЛТАН ХИЗАР. Комсомолец Герман Титовой түрэлхид — Полковников тосхондо ажаллаа Титовон тон олоо бэшгэ абадаг. Худалмэришад, колхознигууд, багша, врач, эрдэмтшэдые комсомонтын түрэлхиды амаршална. Зураг дээрэ: Степан Павлович, Александр Михайлович Титовон нэгэ үдэр абаһан бэшгүүдэ хаража байна.

ТАСС-эй фотохроника.

РСФСР-эй габьяата багша Мария Петровна Андреева 38-дахы, тийхэдэ ганса Заиграйн дунда

жэлдэ 26-дахы жэлдэ ажаллажа байна. Мария Петровна на энэ үе соо хэдэ олон һурагшадые эрдэмтэй дээжэ — „А“ үзэгтэй танилсуулжа, ажабалдай үргэн замда гаргаа гэшбэ! Тэрэндэ һураһан үхэрүүд дунда һурагуулида тон һайнаар һурадаг, нэгэ класса 2-дохы жэлдэ үлэхэ ушар-огто байдаггүй. Мария Петровнагай педагогическэ нагэ „якуса-тай“ залуу багшанары танилсуулхадэ туһатайһы, һонирхолтойһы гэжэ ханагдана. Тэрэнгай педагогическэ шэнэ зам нэгэз багша, хари багшанарта мэдээжэ асуудалнууды бодото байдал дээрнэ бэлүүлжэ шададаг байна.

Еланхи ушарта, сыхынь хэлэхэдэ, ахин һурагуулинын багшанар һурагшадтайгаар арай шай 4-дахы класс дүүргэхэлээр, „ингэдэ минин хэрэг дүүрээ“ гэжэ тоолодог гэжэ.

Харин тийхэдэ нүхэр Андреева тийгэдэгүй. Багша нэгдэх класса туһааһаа ороһон үхэрүүдтэй 4-жэлэй туршада ажаллахадаа, тэдэнэй абаар зан, һайн ба муу талынь, эрдэм бэшгэ амаараар ханда-

дагынь табан хурган шэнги эрхим байнаар мэдэжэ абадаг. Ганса багшанаар дадаһан үхэрүүд 5-дахы класса түрүүшынхээр ороод, нилээхэн ядалдагынь мэдэжэ: олоо багшын замда дадахан болохон башы. Энэ ушарта ахин классай багшын туһаламжа угаа хэрэгтэй бшуу. Энэ педагогикын баримтые зүбөөр ойлогһон Мария Петровна һурагшадтай түрүүшын үдэрһөө өөрынхөө һурагшад тухай классна хүтэлбэрлэгшэдэ тодоор хөөржэ үгэдэг, тэдэнэй абаар зантай танилсуудаг. Тэдэнэйгээр һурагшаданар сэг үргэлжэ һонирхдог: хэмэлдэн ородог, һурагшадтаа үнэн зүрхнөө хөөрэлдэдэг, зарим һурагшадтайгаар гартнэ олохо хэрэгтэй гараа хаань, сүүлөө гаргаад, заабол ошодог.

Тиймэһээ Мария Петровна эрдэм мэргэжэлэ сэг үргэлжэ дээшлүүлдэг. Жэшэнь, В. И. Ленинэй, М. И. Калининэй, Н. К. Крупскаягай, А. С. Макаренкын зохёолнууды шуудалдаг, мүнөөнэй түрүү багшанарай дүй дүршлэтэй танилсажа байдаг.

Тээд өөрынхөө гол ажал мартаһы болохо аал? Үгы ааб даа. Өөрын класса—аяар 30 гаран бишыхан үхэрүүд. Үнгэрһэн һурагшалай жал илэнгэ үндэбэ байгаа. Ушарын түрүүшынхээр һурагуулида ороһон тэдэ үхэрүүдые эбтэй эетэй коллектив болгон хүмүүжүүлхэ, бүтэнь бегониһон болээр соо һайнаар уншадаг, бэшгэд болгожо һураха хэрэгтэй ха юм.

Тэрэнэй оролдого талаар ошоогүй: бүхы һурагшадын нэгдэх класса дүүргэжэ, тийхэдэ нэгдөндө 4-дахини дүүргэһэн һурагшадын 5 класса һайнаар дүүргэжэ, 6-дахыдаа бүтлэ оронхой. Мария Петровна үндэр наһатайһы һаа, һурагуулингаа гү, али аймагтайгаа нийтын хүдэлмэридэ тон эдэхитэйгээр хабаадалсадаг. Залуу багшанарта туһаламжа хан хүргэдэг ба гэжэ һонирхоболтай, „Мария Петровна“ гэһэн харюу дуудлахадэ, Эхин классуудай багшанарай мето-

КИНО

БОНИРХОЖО

„Дерсу Узала“. Иймэ гаршадтай уран хайханай фильм октябрь һарын һүүлшын арбан хоногто харуулагдажа эхилбэ. „Моснаучфильм“ киностудия зохиогдожо гараһан тус кинокартина ородой мэдээжэ аяншалгаһа-уран зохиолшо Владимир Клавдиевич Арсеньевый анха түрүүн Уссурийска хизараар аяншалгада ябаһан тухай хэлэгдэнэ.

„Нэгэтэ аяншалжа ябахадэ ородой эрдэмтэ Арсеньев нэгэ ангууша, мүр мүрдгшэ Дерсу Узала гэгшэтэй уулзаха хубитай байһан юм. Дерсу Узала хадаа Уссурийн тайгын нуосые, эндэхин арьяанан, шубуу шонхор, ангуушадтай абаар зан тухай Арсеньевтэй тайлбарилһан байна. Һүүлээрын тэрэ „Дерсу Узала“ гэжэ һонирхолтой ном бэшэжэ, энэ номой үндэһөөр киноповест зохиогдон байна.

Тус фильмын рольдо А. Шестаков, Н. Гладков, К. Джакибаев, Л. Лобов болон бусад наадана.

Чехословакийн Республикын „Баррандов“ гэжэ киностудияда зохиогдожо гараһан „Где

БАГШЫН ЗҮРХЭН

дическа бүлгэмые тэрэ олон жэлэй туршада хүтэлбэрлэнэ. Иймэ багшанар тухай Никита Сергеевич Хрушев тон зүбөөр, сэгэ мэргээр ингэжэ хэлэһэн: „Багша, энхэргы ахадол, үхэрүүдтэ бүхы ами наһаа зорюулдаг, ургажэ ябаһан залуу үетэндэ зөл жаргал эдлэхынь хүсэдэг...“

Эдэ үгэнүүды гэршэлһэн бэшгэд Мария Петровнада манай агуу ехэ ороной олоонхон нутагуудһаа: Украиннаһаа, Москва, Ленинградһаа, Сибириниин город болон тохонууһааһы ерэлжэ байдаг. Жэшэнь, Советскэ Армида али наһаа байһан нагэ офицер ингэжэ башна: „Та намай „А“ үзэгтэй танилсуулжа, эрэмэй үүдэ намда нэгэ үгэ һэнтэ. Хүндэ хүшэр байдалда ороходо, танда хандахалмин өөрынхөө үри үхэрүүдэл ахын анхаралаар дулаасуулгаһа бэлэйт. Тээд би мартаха аалһы? Үгы, хэтдээшье мартахагүйл...“

Эгээл тиймэһээ коммунизм байгуулагдаһы хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ бүхы ами наһаа зорюулжа ябагша Мария Петровнада һайн хайханинэ юрөөе!

Д. Ошоров.

Лещ заһан нютагнана

Республикынгай гол горхон, муур уһан соо һайн үлгэртэй заһаннуудые асаржа табиха, тэдэниие саашааа үсхээрлэхэ байрашуулаха хүдэлмэри һүүлэй хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдажа байһай. Галцута, Ярууны нуурнуудта, Сэлэнгэ жүрэндэ асарагдажа тэдэһаа сазан, лещ гэжэ мэтэнь заһаннууд олошоржо байдаг. Жэшээлхэдэ, Галцута Нуурта табигдан лещ заһан урдагшад орходоо бүри хайнаар тарган, томо байба.

Һаяхан Новосибир Убинска нуурнуудһаа лещ заһан асаржа, Прибайкальин лещ Катангын нуурта биедэба. Эдэ заһаннуурын үдэрнүүдһаа лещ уһанда яһала таар байршажа байһанинэ дэхэ мэргэжэлтэд тодоо лөө.

Ц. Бар

Редактор Ц. Ц. Цы

Адрес редакции, г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—47-59, промышленности и транспорта, информации—35-14, культуры—34-05, редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни и пропаганды—24-74, сельского хозяйства и советского строительства—47-59, промышленности и транспорта, информации—35-14, культуры—34-05, писем и рабселькоров—40-49, отдел переводов, корректуры—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—18.